

Retouradres: Postbus 19157, 2500 CD Den Haag

Aan
De gemeenteraad Den Haag

cc: wethouder Duurzaamheid en Energietransitie, mevrouw Van Tongeren.

Uw kenmerk

Ons kenmerk
RK/2019.43 / RIS 303135

Doorkiesnummer
070-3532048

E-mailadres
rekenkamer@denhaag.nl

Aantal bijlagen

Datum
8 juli 2019

Onderwerp:
Stopzetten onderzoek Afvalbeleid

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij informeren wij u dat de rekenkamer besloten heeft het onderzoek naar het afvalbeleid van de gemeente stop te zetten.

Op 18 mei 2018 (RIS 299720) berichtte de rekenkamer u dat het onderzoek naar het afvalbeleid (RIS 298145) voorlopig moest worden aangehouden. Aanleiding hiervoor was dat, na de publicatie van de onderzoeksopzet, de aanlevering van de gevraagde informatie door de ambtelijke organisatie veel langer duurde dan gepland. Hierdoor konden wij niet in de beoogde periode (oktober 2017 – februari 2018) starten met de uitvoering van het onderzoek waardoor meerdere rekenkameronderzoeken zich gelijktijdig in de uitvoeringsfase bevonden. Aangezien onze capaciteit hiervoor niet toereikend is, hebben wij toen moeten besluiten het onderzoek naar het afvalbeleid vooralsnog aan te houden.

Recent is de rekenkamer nagegaan of het onderzoek naar het afvalbeleid weer kan worden opgestart. Uitkomst van deze analyse is dat het voortzetten van dit onderzoek in de huidige vorm niet opportuun is. Verschillende ontwikkelingen zorgen voor een nieuwe beleidsmatige realiteit waarin dit onderzoek niet goed past. De belangrijkste inhoudelijke redenen hiervoor lichten wij hieronder nader toe.

Het onderzoek naar het afvalbeleid had tot doel om inzichtelijk te maken in hoeverre de afvalverwijdering voldoet aan landelijke en de door de raad vastgestelde vereisten en uitgangspunten. Daarbij zou worden gekeken naar de vereisten en uitgangspunten die betrekking hebben op het milieu (bijvoorbeeld scheidingspercentages), de kosten (bijvoorbeeld de opbouw en hoogte van de (egalisatievoorziening) afvalstoffenheffing), en de service (bijvoorbeeld de frequentie van de afvalinzameling). Want zowel uit de eerste onderzoeksbevindingen als in berichten aan de raad is gebleken dat onder meer het scheidingspercentage¹ in Den Haag achterloopt op de landelijke doelstellingen², en dat de stand van

¹ Gemeentelijke doelstelling was % gescheiden afval naar 35% in 2020 en zo nodig naar 40% in 2020 (Afval scheiden, gewoon apart! Huishoudelijk Afvalplan Den Haag 2016-2020, p.20, november 2015 (RIS 288629)

² Landelijke doelstelling was % gescheiden huishoudelijk afval in 2015 van 60-65%, naar tot 75% (grof en fijn) afvalscheiding in 2020 (Ministerie Infrastructuur en Milieu, Invulling programma Van Afval Naar Grondstof, p.3, 28 januari 2014; Uitvoeringsprogramma VANG – Huishoudelijk Afval, p. 11, 30, 30 november 2014)

egalisatievoorziening al jaren te hoog is³. Inmiddels is zowel op landelijk⁴ als gemeentelijk niveau nieuw beleid vastgesteld of wordt nieuw beleid op korte termijn van kracht.

De gemeente Den Haag heeft in maart 2019 een kadernota duurzaamheid vastgesteld. Deze kadernota heeft vier hoofdthema's: Energietransitie, Leefomgeving, Mobiliteit en Grondstoffen. Voor de uitvoering van de kadernota is de komende periode jaarlijks tussen de € 86 mln. en € 104 mln. beschikbaar (exclusief de middelen verkoop Eneco⁵). Hiervan is jaarlijks een groot deel, tussen de € 68 mln. en € 71 mln., afkomstig uit de inkomsten uit de afvalstoffenheffing, inclusief de onttrekkingen aan de voorziening afvalstoffen. Deze middelen zijn geormerkt en alleen beschikbaar voor afvalstoffen. Bij de besteding van deze middelen zal de gemeente steeds meer inzetten op een circulaire invulling van de afvalinzameling en -verwerking.⁶ De programmabegroting 2019 laat zien dat de verwachting is dat de afvalstoffenheffing meerjarig niet kostendekkend is, waardoor de voorziening afvalstoffen in de komende jaren zal afnemen.⁷ Tot slot is de aanbesteding voor een nieuw contract voor de afvalverwerking inmiddels gestart en zijn de gunningscriteria hiervoor vastgesteld. De inzet van het college is om een contract af te sluiten waarin innovatie zoveel als mogelijk wordt meegenomen en gefaciliteerd. Dit kan volgens het college leiden tot meer hergebruik van grondstoffen en marktpartijen aanzetten tot het ontwikkelen van nieuwe en innovatieve business cases⁸.

Het op dit moment uitvoeren van het onderzoek afvalbeleid zou betekenen dat de resultaten van het vorige beleid worden beoordeeld, terwijl reeds nieuw beleid is ingezet. Het risico bestaat daarmee dat aanbevelingen die uit het onderzoek zouden volgen geen of beperkt toegevoegde waarde zouden hebben. Het voornemen is daarom, zodra resultaten van het nieuw ingezette beleid in de praktijk zichtbaar zijn, een nieuw onderzoek naar afvalbeleid uit te voeren. Daarbij kunnen de reeds verzamelde gegevens als nulmeting dienen.

Met vriendelijke groet,

Watze de Boer
voorzitter

³ Programmabegroting 2018-2021, p. 101, 226 (RIS 297813)

⁴ Op nationaal niveau is inmiddels het derde Landelijk Afvalbeheerplan (LAP) in werking getreden. Nieuw in dit LAP ten opzichte van het vorige is o.a. de overgang naar een circulaire economie en het stimuleren van meer hoogwaardige vormen van recycling. Bron: LAP3, B.1 Naar een circulaire economie & B.9 Recycling binnen de circulaire economie, 28 december 2017; en <https://www.afvalcirculair.nl/onderwerpen/beleid-circulaire/landelijk/>

⁵ De middelen die vrijkomen als gevolg van de verkoop van de Eneco-aandelen worden ingezet op de energietransitie.

⁶ Kadernota Duurzaamheid, 5 maart 2019 (RIS 301829)

⁷ Programmabegroting 2019-2022, p. 30-31, 199-201 (RIS 300472)

⁸ Commissiebrief Proces aanbesteding Afvalverwerking, 30 oktober 2018 (RIS 300864)